KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 22.3.2024 r.
COM(2024) 148 final

2024/0082 (NLE)

Wniosek

# ROZPORZĄDZENIE RADY

## zmieniające załącznik I do rozporządzenia (EWG) nr 2658/87 w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej

# UZASADNIENIE

## 1. KONTEKST WNIOSKU

### • Przyczyny i cele wniosku

Celem niniejszego wniosku dotyczącego rozporządzenia jest zmiana załącznika I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87[1] z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej w celu zwiększenia ceł stosowanych do przywozu zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych, które są obecnie klasyfikowane do działów 10, 12, 14, 15 i 23 Nomenklatury scalonej (CN), pochodzących lub wywożonych z Federacji Rosyjskiej lub Republiki Białorusi. We wniosku podwyższa się cła przywozowe na zboża, nasiona oleiste i produkty pochodne z Federacji Rosyjskiej lub Republiki Białorusi, w przypadku których obecnie importerzy nie płacą ceł lub płacą niskie cła. Towary pochodzące lub wywożone z Federacji Rosyjskiej lub Republiki Białorusi zostałyby ponadto pozbawione dostępu do unijnych kontyngentów taryfowych.

Według danych Eurostatu w zeszłym roku przywóz zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych do UE z Federacji Rosyjskiej osiągnął 4,2 mln ton, a jago wartość – 1,32 mld EUR. Chociaż obecnie Federacja Rosyjska jest stosunkowo niewielkim dostawcą zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych bezpośrednio na rynek Unii Europejskiej (UE)[2], Federacja Rosyjska jest bardzo dużym producentem tych produktów i wiodącym eksporterem na szczeblu globalnym – w latach 2020–2022 wywiozła około 55 mln ton[3]. Unijne stawki celne *erga omnes* – czyli obecne stawki celne stosowane względem kraju najbardziej uprzywilejowanego (KNU) na przywóz zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych – znacznie się między sobą różnią. W zależności od produktu są one albo ustalone na poziomie zerowym lub są bardzo niskie; albo są już wysokie i wymiana handlowa nie ma miejsca. W związku z tym importerzy zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych z Federacji Rosyjskiej, aby wejść na rynek UE, nie płacą obecnie żadnych stawek celnych KNU albo płacą niskie stawki KNU, a stawki te nie stanowią znaczącej przeszkody dla wprowadzania produktów do UE.

Biorąc pod uwagę, że Federacja Rosyjska produkuje obecnie bardzo duże ilości zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych, eksporterzy z Federacji Rosyjskiej mogą łatwo i szybko przekierować znaczne ilości dostaw do UE, generując w ten sposób istotne dochody z wywozu dla gospodarki Federacji Rosyjskiej i zakłócając jednocześnie unijny rynek tych produktów. Federacja Rosyjska nielegalnie przywłaszcza sobie ponadto obecnie duże ilości zbóż i nasion oleistych produkowanych na terytoriach Ukrainy, które aktualnie nielegalnie okupuje, i kieruje te produkty na swoje rynki eksportowe jako rzekomo rosyjskie. Mimo że przywóz takich produktów do UE jest nielegalny[4], produkty te są często najpierw przywożone do Federacji Rosyjskiej i zaopatrywane w fałszywe dokumenty, co sprawia, że bardzo trudno jest następnie ustalić pochodzenie takiego wywozu. Konieczne jest zatem wprowadzenie odpowiednich środków taryfowych, aby zapobiec dalszemu wprowadzaniu na rynek UE zbóż,

---

1 Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej, Dz.U. L 256 z 7.9.1987.

2 Zgodnie z oficjalnymi danymi dotyczącymi handlu i produkcji UE (2023 r.) przywóz z Rosji pokrywa jedynie 1 % konsumpcji w UE.

3 Dane OECD/FAO.

4 Rozporządzenie Rady (UE) 2022/263 z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie środków ograniczających w odpowiedzi na uznanie niekontrolowanych przez rząd obszarów ukraińskich obwodów donieckiego i ługańskiego oraz nakazanie rozmieszczenia rosyjskich sił zbrojnych na tych obszarach.

nasion oleistych i produktów pochodnych pochodzących z Federacji Rosyjskiej na warunkach równie korzystnych jak te stosowane w odniesieniu do tego rodzaju produktów o innym niepreferencyjnym pochodzeniu.

Takie środki taryfowe powinny pomóc zapobiec instrumentalizacji przez Federację Rosyjską wywozu zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych w celu osłabienia UE pod względem politycznym i gospodarczym poprzez zakłócanie rynku UE, powodowanie napięć i tarć w UE, a także zagrażanie prawidłowemu funkcjonowaniu unii celnej. Proponowane środki taryfowe zagwarantowałyby ponadto, że Federacja Rosyjska nie będzie odnosić korzyści handlowych z takiego wywozu do UE. Takie korzyści byłyby bezpośrednio sprzeczne z interesami UE i niezgodne z prawem i polityką UE.

Republika Białorusi wywozi do UE ograniczone ilości zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych – w 2023 r. 610 000 ton o wartości 246 mln EUR – i nie jest ważnym producentem ani eksporterem tych produktów. Proponowane rozporządzenie obejmuje jednak również Republikę Białorusi ze względu na jej bliskie więzi polityczne i gospodarcze z Rosją oraz w celu zapobiegania nielegalnemu kierowaniu przywozu z Federacji Rosyjskiej przez Republikę Białorusi, gdyby cła UE na przywóz odnośnych towarów pochodzących lub wywożonych z Republiki Białorusi pozostały niezmienione. Biorąc pod uwagę ciągłe zbliżanie się i rosnącą wymianę handlową między Białorusią a Rosją, należy stosować wobec produktów pochodzących z Republiki Białorusi takie samo traktowanie jak wobec produktów z Federacji Rosyjskiej.

Proponowane rozporządzenie ustanawia nowe cła na zboża, nasiona oleiste i produkty pochodne pochodzące lub wywożone z Federacji Rosyjskiej lub Republiki Białorusi na poziomie wystarczająco wysokim, aby powstrzymać obecny przywóz. W prawie wszystkich przypadkach cła na rosyjski i białoruski wywóz do UE wzrosłyby do 95 EUR za tonę albo do stawki celnej *ad valorem* w wysokości 50 %, w zależności od produktu. Miałyby one wpływ na przywóz do UE z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi towarów, które w 2023 r. przywieziono w ilości 4,8 mln ton i których wartość handlowa wyniosła w tym samym roku 1,6 mld EUR. Aby zapobiec wprowadzaniu na rynek UE zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych pochodzących lub wywożonych z Federacji Rosyjskiej lub Republiki Białorusi po niskich stawkach przewidzianych w ramach kontyngentów taryfowych UE, konieczne jest również wyłączenie Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi z tych kontyngentów w odniesieniu do produktów objętych zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia.

Oczekuje się, że proponowane rozporządzenie nie wpłynie negatywnie na światowe bezpieczeństwo żywnościowe. Po pierwsze, podwyższenie ceł UE nie powinno mieć wpływu na tranzyt przedmiotowych rosyjskich i białoruskich produktów przez terytorium UE do państw trzecich. Po drugie, historyczne przepływy handlowe zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych z Federacji Rosyjskiej do UE są bardzo skromne w porównaniu z wielkością światowej wymiany handlowej i nie będą miały znaczącego wpływu na unijny przemysł przetwórstwa spożywczego i chów zwierząt gospodarskich, jeśli chodzi o dostawy pasz. Oczekuje się również, że wzrost unijnych należności celnych przywozowych znacznie ograniczy ten przywóz do UE, zwiększając tym samym ilości zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych dostępne do wywozu do państw trzecich, zwłaszcza do krajów rozwijających się.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Ukraina jest obecnie trzecim co do wielkości dostawcą do UE produktów objętych proponowaną podwyżką ceł. Wywóz tych produktów odbywa się zgodnie z preferencyjnymi

warunkami układu o stowarzyszeniu UE–Ukraina, a w szczególności jego tytułu IV ustanawiającego pogłębioną i kompleksową strefę wolnego handlu (DCFTA), i tymczasowymi środkami liberalizacji handlu przyjętymi przez UE w następstwie nielegalnej i niczym niesprowokowanej inwazji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. Ponieważ nielegalna wojna napastnicza Federacji Rosyjskiej przeciwko Ukrainie znacznie ograniczyła zdolność Ukrainy do dalszego wywozu do innych państw zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych, co wcześniej było jej głównym źródłem dochodów gospodarczych, rynek UE pozostał głównym dostępnym rynkiem zbytu dla wywozu towarów z Ukrainy ze względu na zakłócenia na innych szlakach eksportowych. Znaczne podniesienie ceł mających zastosowanie do towarów pochodzących lub wywożonych z Federacji Rosyjskiej, która jest kluczowym konkurentem Ukrainy na rynku UE, jest zgodne z głównymi warunkami dostępu do rynku, jakie Unia zapewnia ukraińskiemu wywozowi zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych na rynku unijnym. Innymi znaczącymi państwami trzecimi wywożącymi zboża, nasiona oleiste i produkty pochodne do UE są Brazylia, Argentyna, Stany Zjednoczone i Kanada.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Określone w niniejszym wniosku podniesienie ceł na zboża, nasiona oleiste i produkty pochodne z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi zapewni, by unijna polityka celna, wyrażona w niniejszym rozporządzeniu za pomocą stawek wspólnej taryfy celnej Unii, była prowadzona zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii określonymi w art. 21 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, który stanowi, że Unia zapewnia spójność między różnymi obszarami swoich działań zewnętrznych oraz między tymi obszarami a innymi politykami. W związku z tym uznaje się za właściwe nałożenie wyższych ceł na zboża, nasiona oleiste i produkty pochodne pochodzące lub wywożone z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi, ponieważ takie podwyższenie byłoby zgodne ze środkami ograniczającymi wprowadzonymi przez Unię wobec tych państw w następstwie niczym niesprowokowanej i nieuzasadnionej agresji wojskowej Federacji Rosyjskiej na Ukrainę oraz wsparcia udzielanego rosyjskiej agresji przez Republikę Białorusi.

## 2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Niniejsze rozporządzenie zmienia rozporządzenie Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej.

Zmiana opiera się na art. 31 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), który stanowi, Rada określa cła wspólnej taryfy celnej, stanowiąc na wniosek Komisji.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Zasada pomocniczości nie ma zastosowania, ponieważ wniosek wchodzi w zakres wyłącznych kompetencji Unii.

- **Proporcjonalność**

Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności i nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów Traktatów, w szczególności potrzeby zapewnienia, aby zboża, nasiona oleiste i produkty pochodne pochodzące z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi nie zakłócały unijnego rynku tych produktów i prawidłowego funkcjonowania unii celnej. W związku z tym produkty te nie powinny mieć dostępu do rynku UE na takich samych warunkach jak te, które mają zastosowanie do przywozu zboża z innych państw trzecich

i innych miejsc pochodzenia. Proporcjonalność jest zapewniona przez fakt, że wniosek przewiduje podwyższenie ceł wspólnej taryfy celnej mających zastosowanie do przywozu z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi w odniesieniu do pozycji taryfowych dotyczących zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych, w przypadku gdy cła te są obecnie ustalone na poziomie zerowym lub są niskie. Jednocześnie oczekuje się, że podwyższenie ceł zmniejszy zdolność Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi do zakłócania prawidłowego funkcjonowania unijnych rynków żywności. Proponowane podwyższenie należności celnych i uniemożliwienie dostępu do unijnych kontyngentów taryfowych ograniczają prawa podstawowe jedynie w zakresie niezbędnym do osiągnięcia celów UE.

- **Wybór instrumentu**

Niniejszy wniosek dotyczy zmiany rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej.

## 3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny *ex post*/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

Nie dotyczy.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Nie dotyczy.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Nie dotyczy.

- **Ocena skutków**

W świetle trwającej inwazji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę oraz obecnej zdolności Federacji Rosyjskiej do wykorzystywania wywozu zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych do osłabiania jedności UE we wspieraniu Ukrainy i do destabilizacji unijnego rynku tych produktów, a także w świetle wsparcia Republiki Białorusi dla działań Federacji Rosyjskiej, ważne jest, aby rozporządzenie weszło w życie w trybie pilnym, tak by jak najszybciej zwiększyć stawki celne mające zastosowanie do przywozu przedmiotowych produktów z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi. Nie przeprowadzono zatem oceny skutków dla niniejszego rozporządzenia. Oczekuje się jednak, że proponowany środek znacznie ograniczy przywóz do UE przedmiotowych produktów pochodzących lub wywożonych z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi oraz że spowoduje to dalszą dywersyfikację poprzez odejście od przywozu tych produktów z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Środek nie prowadzi do nieproporcjonalnego zwiększenia obciążenia regulacyjnego dla przedsiębiorstw.

- **Prawa podstawowe**

Wniosek jest spójny z polityką Unii w zakresie praw człowieka i zgodny z Kartą praw podstawowych. Jeżeli nałożenie należności celnych przywozowych wpływa w Unii na swobodę prowadzenia handlu międzynarodowego w ramach swobody działalności

gospodarczej, prawa własności lub innych praw podstawowych, w tym równego traktowania, uznaje się to za uzasadnione działanie Unii na podstawie Karty praw podstawowych. Działanie to jest bowiem podejmowane zgodnie z wymogami, zgodnie z którymi ma ono zostać podjęte przez właściwe organy w oparciu o właściwą podstawę prawną w dążeniu do realizacji uzasadnionego celu, jakim jest postawienie w niekorzystnej sytuacji handlowej przywozu niektórych produktów z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi, aby uniknąć poważnych zakłóceń na odnośnych rynkach i zapewnić właściwe funkcjonowanie unii celnej zgodnie z obecnymi środkami działań zewnętrznych Unii oraz zgodnie z zasadą proporcjonalności. W szczególności w odniesieniu do równego traktowania podwyższone cła przywozowe nakłada się na importerów zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych pochodzących lub wywożonych z Federacji Rosyjskiej lub Republiki Białorusi, ale nie na importerów produktów, które nie pochodzą ani nie są wywożone z Federacji Rosyjskiej lub Republiki Białorusi. Odpowiada to uzasadnionemu celowi polityki Unii, jakim jest ochrona unijnych rynków przed możliwym wykorzystaniem handlu przedmiotowymi produktami przez Federację Rosyjską i Republikę Białorusi do destabilizacji UE.

## 4. WPŁYW NA BUDŻET

Niniejszy wniosek nie ma wpływu finansowego na wydatki i ma bardzo ograniczony wpływ finansowy na dochody. Oczekuje się, że pobór podniesionych ceł odpowiadających proponowanym podwyżkom będzie minimalny, bliski zeru. Wynika to z faktu, że aktualny przywóz zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi jest w bardzo dużym stopniu skoncentrowany na produktach o zerowej lub bardzo niskiej stawce KNU, a proponowane podwyższenie ceł prawdopodobnie zmniejszy przywóz z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi do nieznacznych ilości.

Można wręcz oczekiwać pewnych strat w porównaniu z najnowszymi zasobami własnymi wygenerowanymi do budżetu UE – 15,77 mln EUR w 2023 r. Dokładna wartość strat budżetowych będzie zależała od sposobu zastąpienia przywozu z Federacji Rosyjskiej. Mianowicie, przywóz zastąpiony produkcją krajową UE lub preferencyjnym przywozem, w szczególności z Ukrainy, spowoduje utratę zasobów własnych, natomiast przywóz zastąpiony zwiększonym przywozem z państw trzecich innych niż Federacja Rosyjska lub Republika Białorusi, które nie są partnerami preferencyjnymi, będzie nadal generował taki sam poziom wspólnych taryf celnych jak obecnie przywóz z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi, a więc nie spowoduje utraty zasobów własnych. W związku z tym wpływ na tradycyjne zasoby własne budżetu UE szacuje się na maksymalną stratę w wysokości 15,77 mln EUR (tj. 75 % całkowitych dochodów z ceł w wysokości 21 mln EUR) w scenariuszu pełnego zastąpienia aktualnego przywozu do UE z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi unijną produkcją krajową i przywozem od partnerów preferencyjnych. Utrata dochodów w zakresie tradycyjnych zasobów własnych zostanie zrekompensowana ze składek państw członkowskich opartych na dochodzie narodowym brutto (DNB).

Wpływ niniejszego wniosku na budżet określono w sposób bardziej szczegółowy w ocenie skutków finansowych regulacji.

## 5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Sprawozdania dotyczące zmian w przywozie do UE zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi są dostępne online na specjalnych stronach internetowych Komisji Europejskiej (Eurostatu).

- **Dokumenty wyjaśniające (w przypadku dyrektyw)**

Nie dotyczy.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Proponowane rozporządzenie uniemożliwia wprowadzanie na rynek UE zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych pochodzących z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi na równie korzystnych warunkach jak w przypadku produktów innego pochodzenia poprzez podniesienie należności celnych przywozowych na wszystkie zboża, nasiona oleiste i produkty pochodne, w odniesieniu do których unijne cła przywozowe są obecnie ustalone na poziomie zerowym lub są bardzo niskie, do wyższego poziomu wynoszącego 95 EUR/t lub stawki celnej *ad valorem* w wysokości 50 %, w zależności od rodzaju produktu (95 EUR/t w przypadku zbóż; stawka celna *ad valorem* w wysokości 50 % w przypadku nasion oleistych i produktów pochodnych, które są wynikiem koncentracji produktu podstawowego). Towary pochodzące i wywożone z Federacji Rosyjskiej lub Republiki Białorusi zostałyby ponadto pozbawione dostępu do unijnych kontyngentów taryfowych. Te kontyngenty taryfowe zapewniają dostęp do rynku UE przy poziomie należności celnych niższym niż proponowane nowe cła.

2024/0082 (NLE)

Wniosek

# ROZPORZĄDZENIE RADY

## zmieniające załącznik I do rozporządzenia (EWG) nr 2658/87 w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 31,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Od czasu pełnoskalowej inwazji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę w dniu 22 lutego 2022 r. przywóz zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych do Unii znacznie wzrósł.

(2) Federacja Rosyjska jest obecnie stosunkowo niewielkim dostawcą zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych na rynek unijny. Federacja Rosyjska należy jednak do wiodących światowych producentów i eksporterów zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych. Federacja Rosyjska, biorąc pod uwagę obecną wielkość jej wywozu, mogłaby łatwo i szybko przekierować znaczne ilości dostaw do UE, powodując nagły napływ produktów z dużych istniejących zapasów i zakłócając w ten sposób unijne rynki zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych. Istnieją ponadto dowody na to, że Federacja Rosyjska nielegalnie przywłaszcza sobie obecnie duże ilości zbóż i nasion oleistych produkowanych na terytoriach Ukrainy, które nielegalnie okupuje, i kieruje te produkty na swoje rynki eksportowe jako rzekomo rosyjskie.

(3) Obecnie stosowanymi stawkami celnymi stosowanymi względem kraju najbardziej uprzywilejowanego (KNU) na przywóz zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych są unijne zwyczajne stawki celne *erga omnes*; stawki te znacznie się między sobą różnią. W zależności od produktu stawki te są albo ustalone na poziomie zerowym lub bardzo niskim, albo są już wysokie i wymiana handlowa nie ma miejsca.

(4) Konieczne jest wprowadzenie odpowiednich środków taryfowych, aby zapobiec dalszemu wprowadzaniu na rynek Unii zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych pochodzących z Federacji Rosyjskiej na warunkach równie korzystnych jak te stosowane w odniesieniu do tego rodzaju produktów o innym niepreferencyjnym pochodzeniu. Oczekuje się, że te środki taryfowe pomogą zapobiegać wykorzystywaniu przez Federację Rosyjską wywozu zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych do Unii do politycznego i gospodarczego osłabienia UE poprzez skierowanie znacznych ilości przedmiotowych produktów do Unii i tym samym zakłócenie unijnego rynku tych produktów, powodowanie napięć i tarć społecznych w Unii oraz zagrożenie prawidłowemu funkcjonowaniu unii celnej. Takie zagrożenia należy rozpatrywać na podstawie art. 32 lit. d) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w związku z czym należy podjąć środki na podstawie art. 31 mające na celu uniknięcie poważnych zaburzeń w życiu gospodarczym państw członkowskich.

(5) Te same środki taryfowe należy zastosować jednocześnie w odniesieniu do Republiki Białorusi, aby zapobiec przekierowywaniu przywozu do Unii z Federacji Rosyjskiej przez Republikę Białorusi, z uwagi na jej bliskie powiązania polityczne i gospodarcze z Rosją, gdyby cła UE na przywóz odnośnych towarów z Republiki Białorusi pozostały niezmienione.

(6) W związku z tym, w przypadku gdy obecnie obowiązujące stawki celne są ustalone na poziomie zerowym lub nie są wystarczająco wysokie, przywóz zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych pochodzących lub wywożonych z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi powinien podlegać wyższym stawkom celnym niż przywóz z innych państw trzecich.

(7) Federacja Rosyjska i Republika Białorusi nie powinny ponadto korzystać z unijnych kontyngentów taryfowych na warunkach najwyższego uprzywilejowania. W związku z tym stawki obniżone określone w unijnych kontyngentach taryfowych na produkty określone w załączniku do niniejszego rozporządzenia nie powinny mieć zastosowania do produktów pochodzących z Federacji Rosyjskiej lub Republiki Białorusi lub wywożonych z Federacji Rosyjskiej lub Republiki Białorusi do Unii.

(8) Oczekuje się, że planowane podwyższenie ceł nie wpłynie negatywnie na globalne bezpieczeństwo żywnościowe, ponieważ nie wpłynie na tranzyt przedmiotowych produktów przez terytorium Unii do państw trzecich będących miejscem przeznaczenia; wręcz przeciwnie, wzrost należności celnych przywozowych w Unii może prowadzić do wywozu tych produktów do państw trzecich i zwiększyć dostępność dostaw.

(9) Podwyższenie ceł jest spójne z działaniami zewnętrznymi Unii w innych dziedzinach, zgodnie z wymogami art. 21 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej. Na przestrzeni ostatnich lat stosunki między Unią a Federacją Rosyjską znacznie się pogorszyły, a trend ten pogłębił się szczególnie w ciągu ostatnich dwóch lat z powodu jawnego lekceważenia przez Federację Rosyjską prawa międzynarodowego, a zwłaszcza z powodu jej niesprowokowanej i nieuzasadnionej pełnoskalowej inwazji na Ukrainę. Od lipca 2014 r. Unia stopniowo wprowadza wobec Federacji Rosyjskiej środki ograniczające.

(10) Chociaż Federacja Rosyjska jest członkiem Światowej Organizacji Handlu, Unia jest zwolniona, w trybie wyjątków mających zastosowanie na podstawie Porozumienia ustanawiającego Światową Organizację Handlu, w szczególności art. XXI GATT 1994 (wyłączenia dotyczące bezpieczeństwa), z obowiązku udzielania produktom przywożonym z Federacji Rosyjskiej korzyści przyznawanych podobnym produktom przywożonym z innych krajów (najwyższe uprzywilejowanie).

(11) W ostatnich latach pogorszeniu uległy również stosunki między Unią a Republiką Białorusi z powodu lekceważenia przez tamtejszy reżim prawa międzynarodowego, podstawowych wolności i praw człowieka oraz z powodu poparcia rosyjskiej agresji wojskowej na Ukrainę. Od października 2020 r. Unia nakłada na Republikę Białorusi kolejne środki ograniczające.

(12) Jako że Republika Białorusi nie jest członkiem Światowej Organizacji Handlu, Unia nie jest zobowiązana na podstawie Porozumienia ustanawiającego Światową Organizację Handlu do przyznawania produktom pochodzącym z Republiki Białorusi najwyższego uprzywilejowania. Ponadto istniejące umowy handlowe dopuszczają działania uzasadnione na podstawie mających zastosowanie klauzul wyjątkowych, w szczególności wyjątków dotyczących bezpieczeństwa.

(13) Zgodnie z zasadą proporcjonalności, aby osiągnąć podstawowy cel, jakim jest właściwe funkcjonowanie unii celnej oraz zapewnienie, by zboża, nasiona oleiste i produkty pochodne pochodzące z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi nie powodowały zakłóceń na unijnym rynku tych produktów, konieczne i właściwe jest ustanowienie ze skutkiem natychmiastowym przepisów podwyższających cła na te produkty. Niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia założonych celów, zgodnie z art. 5 ust. 4 Traktatu o Unii Europejskiej,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

*Artykuł 1*

W załączniku I do rozporządzenia (EWG) 2658/87 wprowadza się zmiany określone w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

*Artykuł 2*

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

*W imieniu Rady*
*Przewodniczący*
*[…]*

# OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

TYTUŁ WNIOSKU:

Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady zmieniającego załącznik I do rozporządzenia (EWG) nr 2658/87 w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej

LINIE BUDŻETOWE:

Rozdział i artykuł: rozdział 12, artykuł 120

Kwota zapisana w budżecie na 2024 r.: 24 620 400 000 €

WPŁYW FINANSOWY:

☐ Wniosek nie ma wpływu finansowego.

X Wniosek nie ma wpływu finansowego na wydatki, ale ma wpływ finansowy na dochody z tradycyjnych zasobów własnych z następujących powodów:

W 2023 r. całkowita wartość przywozu z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi produktów objętych kodami CN, które wchodzą w zakres niniejszego rozporządzenia i których dotyczy proponowane podwyższenie ceł, wyniosła ponad 1,57 mld EUR, w tym 338 mln EUR w liniach podlegających ocleniu. Większość tego przywozu (83,4 mln EUR) miała miejsce w ramach kodu CN 1514 11 90, który podlega stawce celnej w wysokości 6,4 %. Znaczący przywóz miał również miejsce w ramach kodu CN 1518 00 95 (77,3 mln EUR), który podlega stawce celnej w wysokości 2 %, i kodu CN 2309 90 91 (76,4 mln EUR), który podlega stawce celnej *ad valorem* w wysokości 12 %. Kolejny przywóz o wartości 32,4 mln EUR miał miejsce w ramach kodu CN 2308 00 90, który podlega stawce celnej *ad valorem* w wysokości 1,6 %. W ramach kodu CN 1008 10 00 do UE przywieziono w 2023 r. 14 760 ton objętych cłem w wysokości 37 EUR/t, natomiast w ramach kodu CN 1008 29 00 przywóz do UE wyniósł 10 005 ton objętych cłem w wysokości 56 EUR/t. Przywóz w ramach kodu CN 1003 90 00 stanowił 54 706 ton objętych stawką celną w ramach kontyngentu WTO w wysokości 62,25 EUR/t. Pozostałe kody CN również są objęte cłem, jednak znacznie niższym; maksymalne utracone należności celne w odniesieniu do tych kodów obliczono poniżej, w ramach ostatniego składnika.

Oczekuje się, że po podwyższeniu ceł na mocy niniejszego rozporządzenia te przepływy handlowe znacznie się zmniejszą, a nawet ustaną. Jeżeli chodzi o pobór zwiększonych należności celnych odpowiadających proponowanym podwyżkom w odniesieniu do towarów, które obecnie podlegają zerowym lub bardzo niskim stawkom celnym, oczekuje się, że będą one minimalne, bliskie zeru, ponieważ oczekuje się, że przepływy handlowe nie utrzymają się z uwagi na wyższe poziomy ceł.

Na podstawie powyższych ustaleń wpływ niniejszego rozporządzenia na budżet UE w postaci utraty dochodów szacuje się na maksymalnie 15,77 mln EUR rocznie: [(6,7 mln EUR + 2,11 mln EUR + 9,17 mln EUR + 0,88 mln EUR + 0,52 mln EUR + 0,53 mln EUR + 0,55 mln EUR + 0,56 mln EUR) = 21,03 mln EUR brutto, z uwzględnieniem kosztów poboru) x 0,75][5].

[5] Każdy składnik odpowiada utraconym należnościom celnym w odniesieniu do kodów CN wymienionych powyżej, według kolejności ich wymieniania.

Na 2024 r. utratę dochodów w zakresie tradycyjnych zasobów własnych dla budżetu UE szacuje się na połowę powyższej kwoty, tj. 7,9 mln EUR.

Utrata dochodów w zakresie tradycyjnych zasobów własnych zostanie zrekompensowana ze składek państw członkowskich opartych na dochodzie narodowym brutto (DNB).